

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації
для здобувачів фахової передвищої освіти,
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
спеціальність 013 «Початкова освіта»

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації
для здобувачів фахової передвищої освіти,
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
спеціальність 013 «Початкова освіта»

Харків
2024

Укладачі:

Корсікова К.Г., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Потапова Н.В., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Слободюк Ж.М., методист, викладач-керівник практики кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту

Рецензенти:

Блудова Ю.О. кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Помпа О.В. кандидатка педагогічних наук, заступниця директорки з навчально-виховної роботи Харківського педагогічного фахового коледжу

П 27 Переддипломна практика: метод. рекомендації для здобув. фахової передвищої освіти спец. 013 Початкова освіта / уклад.: К.Г. Корсікова, Н.В. Потапова, Ж.М. Слободюк; Харківський педагогічний фаховий коледж Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2024. – 54 с.

У методичних рекомендаціях висвітлено особливості організації та проведення переддипломної практики здобувачів фахової передвищої освіти. Запропоновані матеріали укладено для здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, освітньо-професійна програма «Початкова освіта».

У посібнику визначено загальні положення щодо проходження практики, розкрито мету, основні завдання, очікувані результати та зміст практики, схарактеризовано особливості оцінювання різних видів діяльності здобувачів освіти під час проходження практики; обов'язки студентів та керівників, вимоги до звітної документації тощо.

Укладачі рекомендують посібник викладачам-керівникам практики закладів вищої освіти педагогічного профілю, здобувачам фахової передвищої освіти та всім, хто цікавиться питаннями організації та проведення переддипломної практики майбутніх вчителів.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
Загальні положення щодо забезпечення освітнього компонента «Переддипломна практика».....	7
Мета та завдання практики.....	8
Очікувані результати після проходження практики.....	9
Зміст практики.....	12
Звітна документація з практики.....	15
Організація та керівництво практикою.....	16
Методичні рекомендації щодо спостережень за проведенням занять.....	21
Методичні рекомендації щодо підготовки, проведення та самоаналізу уроків та виховних заходів	23
Контроль та оцінювання здобутих компетентностей.....	26
Дотримання правил академічної доброчесності	31
ПІСЛЯМОВА.....	32
ДЖЕРЕЛА.....	33
ДОДАТКИ.....	40

ПЕРЕДМОВА

Практична підготовка – одна з форм організації освітнього процесу та обов'язкова складова освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти, спрямована на формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосування, оволодіння сучасними формами, методами організації процесу, пристроями і технологіями в галузі їх майбутньої спеціальності, ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності. Переддипломна практика є заключною ланкою практичної підготовки здобувачів освіти випускного курсу, яка забезпечує можливість присвоєння випускнику кваліфікації вчителя початкових класів і є логічним завершенням професійно-педагогічної підготовки, що проводиться для здобувачів IV курсів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

Методичні рекомендації щодо проведення переддипломної практики розроблено відповідно таких документів: Закон України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Стандарт фахової передвищої освіти, освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр» спеціальності 013 Початкова освіта», «Положення про організацію освітнього процесу у ХАРКІВСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ у КЗ ХГПА», «Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти», «Положення про проведення практики здобувачів фахової передвищої освіти ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖА КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ», «Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів фахової перед вищої освіти спеціальності Початкова освіта», робоча програма освітнього компонента «Переддипломна практика», навчальний план підготовки здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», спеціальність 013 «Початкова освіта» денної форми навчання.

Зміст методичних рекомендацій в логічній послідовності відображає зміст та структуру освітнього компонента. Видання містить загальні положення щодо вивчення курсу, мету та завдання практики, очікувані результати, зміст практики, її організацію, керівництво тощо.

Мета методичних рекомендацій – сприяння вдосконаленню змісту і організації практики «Переддипломна практика», підвищення її ролі

у забезпеченні якості опанування майбутніми фахівцями комплексом компетентностей в умовах освітнього процесу.

Методично-організаційні рекомендації, що надаються, дають змогу здобувачам освіти чітко зрозуміти порядок організації практики (в тому числі з використанням засобів дистанційного зв'язку), суть та особливості проведення спостережень за заняттями, підходи до проведення занять, вимоги до оформлення звітної документації та ін. У розробці висвітлено питання контролю та оцінювання здобутих компетентностей майбутніх фахівців як обов'язкової складової забезпечення зворотного зв'язку в ході вивчення освітнього компонента. Схарактеризовано політику практики щодо дотримання норм академічної доброчесності, графіка та дедлайнів освітнього процесу. Список джерел, поданий наприкінці методичних рекомендацій, допоможе здобувачам освіти обрати актуальні матеріали для успішного виконання комплексу завдань у ході практики та здійснення самоаналізу рівня практичної підготовки. У додатках запропоновано зразки документації, орієнтовну тематику виховних заходів тощо.

У методичних рекомендаціях враховано вимоги щодо створення безпечного освітнього середовища у закладах освіти, реалізовано закономірності та принципи навчання у педагогічному процесі, що спрямовані на набуття студентами суб'єктивного досвіду. Комплексний підхід до змісту та організації практики сприятиме становленню педагогічного професіоналізму майбутнього вчителя початкових класів, який буде усвідомлено та ефективно організовувати освітній процес у закладі загальної середньої освіти в умовах академічної свободи.

Загальні положення щодо забезпечення освітнього компонента «Переддипломна практика»

Освітній компонент спрямований на формування у майбутніх фахівців компетентностей учителя початкової школи, застосування теоретичних знань у практичній діяльності, оволодіння сучасними методами та методиками викладання, ознайомлення з формами організації навчально-виховної роботи, опанування практичними уміннями і навичками набуття, вивчення та аналізу педагогічного досвіду.

Переддипломну практику віднесено до обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми підготовки здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 013 «Початкова освіта».

Опис освітнього компонента «Переддипломна практика» представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика практики
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність 013 Початкова освіта	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		8-й
	Освітній ступінь: Фаховий молодший бакалавр	Аудиторна робота
		90 год.
		Самостійна робота
		60 год.
		Вид контролю: залік

Для здобувачів фахової передвищої освіти денної форми навчання переддипломна практика проходить у восьмому семестрі та триває впродовж шести тижнів відповідно до графіка освітнього процесу. Загальна тривалість практики 150 годин (5 кредитів ECTS) з них: навчання 90 год – аудиторні заняття, 60 год – самостійна робота студентів.

Мета та завдання практики

Мета переддипломної практики – формування та розвиток професійних компетентностей здобувачів фахової передвищої освіти, набуття ними вмінь застосовувати набуті теоретичні знання в професійній діяльності, набуття практичного досвіду, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, пристроями і технологіями в галузі їх майбутньої спеціальності.

Завдання практики:

- удосконалення набутих теоретичних знань і попередження можливих помилок у підготовці до роботи в закладі освіти;
- формування практичних професійних умінь і навичок навчально-виховної роботи зі здобувачами освіти;
- творче застосовування теоретичних знань під час проведення уроків та виховних заходів;
- вироблення навичок спостереження й аналізу педагогічної діяльності вчителя;
- формування навичок роботи з дитячим колективом із урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, навичок реалізації особистісно орієнтованої моделі навчання і виховання;
- формування вміння осмислювати і використовувати передовий педагогічний досвід;
- усвідомлення значення навчальної та виховної роботи у здійсненні професійної діяльності сучасного вчителя;
- розвиток й закріплення основних професійно-педагогічних умінь, навичок, досвіду відповідно до вимог стандартів вищої педагогічної освіти та кваліфікаційної характеристики професії учитель;
- удосконалення засобів й тактики спілкування, що забезпечує становлення особистісно орієнтованих взаємин з дитиною, її батьками, колегами тощо;
- використання інноваційних педагогічних технологій у практичній діяльності, зокрема: інформаційно-комунікаційних, проєктних, ігрових, інтерактивних та інших;
- розвиток у майбутніх педагогів прагнення до самовдосконалення і професійного самотворення, побудова перспектив професійного самозростання тощо;
- мотивування майбутніх педагогів до постійного професійного вдосконалення та навчання протягом життя.

Очікувані результати після проходження практики

Проходження практики спрямоване на формування **інтегральної компетентності** – здатності самостійно виконувати складні спеціалізовані завдання в професійно-педагогічній діяльності та нести відповідальність за результати своєї діяльності та діяльності молодших школярів в освітньому процесі.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-1. Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК-2. Здатність до планування, моделювання, конструювання, проектування, організації освітнього процесу в початковій.

СК-3. Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК-4. Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

СК-5. Здатність до організації та проведення педагогічної діагностики учня.

СК-6. Здатність визначати мету та завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими.

СК 7. Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

СК8. Здатність до проведення формувального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів.

СК9. Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК10. Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК11. Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

СК12. Здатність до організації здоров'язбережувального, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища.

СК14. Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.

Програмні результати навчання

Практична діяльність сприяє досягненню таких програмних **результатів навчання (РН):**

РН1. Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН2. Дотримуватися вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

РН3. Планувати роботу вчителя, а саме здійснювати: календарно-тематичне планування змісту освітніх галузей, поурочне планування, планування виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя.

РН4. Здійснювати педагогічну діагностику молодшого школяра.

РН5. Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

РН6. Використовувати в освітньому процесі методики та систему теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

РН7. Проводити моніторинг якості навчальних досягнень, здійснювати контроль і оцінювання учнів початкової школи.

РН8. Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

РН9. Залучати батьків до освітнього процесу в початковій школі на засадах партнерства.

РН10. Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи.

РН11. Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу.

РН12. Скласти індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами та знаходити оптимальні шляхи її реалізації.

РН13. Створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний розвиток молодших школярів.

РН14. Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

РН15. Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.

У процесі дистанційної практики здобувачі освіти опановують наступні професійні види діяльності:

- організаційні: уміння дистанційно організовувати різноманітні види навчально-пізнавальної діяльності зі здобувачами освіти;
- методичні: володіння методами і прийомами дистанційної роботи із здобувачами освіти за допомогою веб-ресурсів, відео-матеріалів, презентацій та ін.;
- прикладні: уміння використовувати веб-середовище дистанційного навчання, інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання, сучасні технології дистанційного навчання у режимі синхронного та асинхронного навчання під час педагогічної діяльності у початковій школі;
- виготовляти навчальні та дидактичні матеріали, естетично подавати їх здобувачам освіти з урахуванням дистанційної форми навчання.

Зміст практики

Переддипломна практика проходить з відривом від освітнього процесу та триває 6 тижнів у 8 семестрі. Загальна тривалість складає 150 годин (5 кредитів ECTS). Вона проводиться у закладах загальної середньої освіти, на які орієнтована освітня програма. Освітні заклади, що є базами практики, мають відповідати певним вимогам:

- відповідати профілю підготовки фахівців даної спеціальності;
- мати високий рівень техніки та технології, організації та культури праці, інформаційні технології;
- забезпечувати можливість послідовного проведення більшості видів практик при дотриманні вимог наступності;
- забезпечувати можливість проходження практики групою здобувачів вищої освіти;
- мати висококваліфікованих фахівців, здатних успішно виконувати обов'язки керівника практики;
- підтримувати постійні контакти з закладом вищої освіти.

Здобувачам освіти, які навчаються за індивідуальним планом-графіком та працюють за фахом, дозволяється проходити практику за місцем роботи.

У період практики особливо інтенсивно проходить процес формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, що здійснюється в умовах, максимально наближених до майбутньої професійної діяльності.

Організація та проведення практики здійснюється в очному та дистанційному режимах. У роботі зі здобувачами освіти можуть бути використані такі онлайн-платформи для відео конференцій (ZOOM, GoogleMeet, Microsoft Teams тощо), сервіси (Google Classroom, Human, LearningApps тощо), месенджери (Viber, Telegram тощо), електронна пошта та ін.

Всі завдання практики адаптованого до очної та дистанційної форми здобуття освіти. Навчання в синхронному або асинхронному режимах: асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи

при цьому електронні засоби зв'язку; синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо).

Упродовж практики за графіком освітнього процесу здобувачі фахової передвищої освіти, працюючи вчителями початкових класів:

- спостерігають 8-9 уроків;
- проводять уроки за розкладом (не менше 50 уроків);
- проводять ранкові зустрічі згідно із запланованою роботою вчителя;
- проводять виховні заходи згідно з планом виховної роботи вчителя класу;
- систематично перевіряють роботи учнів;
- проводять індивідуальну роботу з учнями;
- проводять заняття з невстигаючими учнями;
- проводять роботу з батьками, готують та проводять батьківські збори.

Протягом переддипломної практики студент-практикант веде таку *документацію*, відповідно до спеціальності:

- поурочні плани;
- плани-конспекти ранкових зустрічей, виховних заходів, батьківських зборів;
- план виховної роботи класу;
- щоденник спостережень.

Адміністрація бази практики надає здобувачу освіти характеристику з оцінкою.

Після закінчення практики здобувач освіти складає звіт про роботу на місці вчителя.

Діяльність учителя та здобувачів фахової передвищої освіти висвітлено у табл. 2.

Схема переддипломної практики

	Зміст роботи	Кількість годин		Завдання для самостійної роботи
		Прак. заняття	Самост. роб-а	
1.	Організаційні заходи щодо проходження практики (зміст практики). Отримання методичних рекомендацій та індивідуальних завдань.	1 год.	1 год.	1. Ознайомитися з робочою програмою практики. 2. Опрацювати методичні матеріали щодо організації і проходження практики.
2.	Знайомство із закладом освіти, адміністрацією закладу, вчителем початкових класів. Спостереження. Здобувачі освіти спостерігають 8-9 уроків.	18 год.	4 год.	Заповнення щоденника спостережень.
3.	Підготовка та проведення уроків за розкладом.	49 год.	38 год.	1. Підготовка конспектів уроків. 2. Добірка наочних матеріалів для уроків. 3. Добір матеріалів для розробок ранкових зустрічей. 4. Добір руханок та рухливих ігор.
4.	Підготовка та проведення виховних заходів згідно плану виховної роботи учителя.	10 год.	8 год.	1. Розробка виховних заходів. 2. Добір наочних матеріалів для виховних заходів.
5.	Робота з батьками.	10 год.	4 год.	1. Підготовка актуальних матеріалів для батьків. 2. Розробка та проведення батьківських зборів.
6.	Оформлення звітної документації.	-	5 год.	Оформлення звітної документації.
7.	Підбиття підсумків практики. Заслуховування звітів здобувачів освіти.	2 год.	-	Підготуватися до презентації результатів практики на підсумковій конференції.
Усього:		90 год.	60 год.	

Звітна документація з практики

За підсумками переддипломної практики здобувачі освіти повинні представити звітну документацію (зразок оформлення титульної сторінки подано в Додатку В). Вона містить:

1. Характеристику з оцінкою (Додаток В).
2. Щоденник спостережень (Додатки Г, Д).
3. Фрагмент календарно-тематичного плану на момент проходження практики.
4. Поурочні плани (Додаток Е).
5. План виховної роботи (Додаток Є).
6. Плани-конспекти виховних заходів (Додатки Ж, З).
7. Розробки ранкових зустрічей (Додаток І).
8. Звіт (Додатки К, Л).
9. Психолого-педагогічний аналіз учня, цілого класу (Додатки М, Н).
10. Текст виступу на батьківських зборах.

Звіт про проходження практики є документом, який готується студентом магістратури за результатами її проходження. Звіт складається за довільною формою і повинен відображати обсяг виконаної роботи. Документ погоджується з керівником практики не пізніше наступного робочого дня після завершення термінів її проходження. В кінці звіту студент наголошує на позитивних сторонах та недоліках, що мали місце в організації практики, а також висловлює пропозиції та побажання щодо її поліпшення.

Щоденник спостережень – це документ, що відображає роботу студента-практиканта і свідчить про системне формування його педагогічного досвіду, про професійну адаптацію майбутнього фахівця і про ступінь його готовності до педагогічної діяльності. У щоденнику практикант фіксує результати спостережень за роботою вчителів, робить висновки та надає власні рекомендації.

Ведення щоденника спостережень сприяє формуванню у здобувачів освіти інтересу до майбутньої професії педагога, уміння спостерігати і аналізувати організацію педагогічного процесу у закладі загальної середньої освіти, аналізувати діяльність учителя, окремі режимні моменти, види діяльності у навчальному закладі, формування ключових та предметних компетентностей.

Організація та керівництво практикою

Питання організації та керівництва практикою висвітлено у «Положенні про проведення практики здобувачів фахової передвищої освіти ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖА КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ РАДИ».

Керівництво практикою повинно забезпечити проведення всіх організаційних заходів щодо проходження і контролю за виконанням програми практики.

Відповідальність за загальний контроль практики покладається на керівника закладу фахової передвищої освіти (директора коледжу). Безпосередню організацію практики та контроль за її проведенням в коледжі здійснює завідувач практики, який за рішенням директора коледжу може бути підпорядкований проректору з науково-педагогічної роботи.

Завідувач практики:

- визначає бази практики та готує проекти договорів на проведення практики здобувачів освіти;
- готує накази про організацію та проведення практики здобувачів фахової передвищої освіти;
- готує необхідну документацію для проходження практики (журнали обліку практики, направлення тощо);
- планує та організовує настановчі та науково-практичні звітні конференції з практики;
- здійснює контроль за організацією та якістю проведення практики викладачами-керівниками;
- подає проректору з науково-педагогічної роботи звіт про результати практики здобувачів вищої освіти.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують викладачі відповідної кафедри закладу освіти.

У «Положенні про проведення практики здобувачів фахової передвищої освіти ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖА КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ РАДИ» докладно схарактеризовано обов'язки викладачів та студентів у ході практики.

Викладачі-керівники практики від кафедри:

- розробляють програми практики на основі освітньо-професійної програми та навчального плану;
- складають графіки практики;
- забезпечують проведення всіх організаційних заходів перед початком практики: інструктажі про порядок проходження практики та з техніки безпеки, ознайомлення здобувачів вищої освіти з необхідною документацією (програма практики, щоденник, методичні рекомендації тощо), перелік яких установлює адміністрація закладу вищої освіти;
- закріплюють практикантів за робочими місцями, здійснюють методичне керівництво та контроль за їхньою діяльністю;
- разом із працівниками баз практик ведуть спостереження уроків і занять практикантів, обговорюють, аналізують і оцінюють їх;
- контролюють виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку;
- перевіряють та оцінюють звітну документацію здобувачів вищої освіти.

Обов'язки безпосередніх керівників від баз практики зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики.

Здобувачі фахової передвищої освіти під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від викладача-керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно пройти медогляд;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені робочою програмою практики та вказівками її керівників;
- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки на базі практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно здати звітну документацію з практики.

Під час проходження переддипломної практики здобувачі освіти повинні:

- дотримуватися режиму навчального закладу та його вимог;
- брати активну участь у настановчій і підсумковій конференціях;
- ознайомитися з нормативною документацією закладу освіти та документацією, яку ведуть учителі (календарно-тематичні плани, поурочні

плани, план виховної роботи класу, розклад уроків класу, журнал успішності класу тощо);

- розробити розгорнуті плани-конспекти, дидактичні матеріали, наочність і презентації до уроків, проводити уроки згідно з розкладом, виховні заходи та ранкові зустрічі згідно з планом виховної роботи класу;

- проводити спостереження та аналіз уроків учителя, заповнювати щоденник спостережень;

- надавати допомогу вчителю в підготовці наочних та навчально-методичних матеріалів з навчальних дисциплін та виховних заходів;

- брати активну участь у науково-методичних заходах класу, долучатися до організаційної роботи закладу освіти.

У разі складної епідеміологічної ситуації в країні загалом чи регіоні зокрема, введенням карантину в групі через інфекційні захворювання, або запровадженням воєнного стану практику дозволяється проходити у змішаному або дистанційному режимі.

Всі завдання практики адаптовано до умов змішаного або дистанційного навчання у синхронному чи асинхронному режимах.

Порядок проведення практики з використанням засобів дистанційного зв'язку

Викладачі-керівники практики забезпечують On-line навчання з використанням засобів дистанційного зв'язку в синхронному або асинхронному режимі використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та месенджери, зокрема: Google Classroom, Human, Zoom, Skype, Viber, Telegram відповідно до навчального плану, графіка освітнього процесу та розкладу занять. Відеоконференц-зв'язок супроводжується аутентифікацією здобувачів освіти під час виконання завдань практики.

Процес організації проходження практики в онлайн режимі передбачає:

- інформування здобувачів освіти про організацію освітнього процесу з використанням засобів дистанційного навчання;

- проведення організаційних заходів перед початком практики: настановчої конференції, ознайомлення здобувачів освіти з організаційними умовами проведення практики в Online формі, в тому числі інформування щодо правил безпечної взаємодії в Online форматі;

- ознайомлення практикантів з місцем проходження практики, здійснення методичного керівництва та контроль за їхньою діяльністю;

- координацію дій з працівниками відділу практики ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖА КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ та викладачами, в групах яких здобувачі освіти здійснюють спостереження та проводять заняття (уточнення розкладу та тем занять, надання посилань на онлайн-зустрічі тощо);

- консультування здобувачів освіти у синхронному режимі у відповідності до розкладу;

- надання здобувачам освіти відео-, графічної та текстової інформації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та месенджерів;

- спостереження керівником практики, працівником бази практики та здобувача освіти за заняттям, яке проводиться;

- обговорення в Online форматі проведеного заняття з фіксацією балів за проведений захід;

- надсилання здобувачами освіти пакету звітної документації в Google Classroom у відповідності до вимог практики (у вигляді документу Word або іншого файлу);

- перевірку та оцінювання звітної документації практикантів у відповідності до критеріїв оцінювання, визначених у робочій програмі практики;

- проведення підсумкового контролю у формі заліку з використанням засобів дистанційного зв'язку.

Алгоритм дій студента-практиканта при повітряній тривозі під час проведення пробного заняття:

1. Студенту-практиканту необхідно попередити усіх слухачів заняття про відключення від конференції та необхідності терміново пройти до найближчого укриття.

2. Під час оголошення сигналу повітряної тривоги навчальне заняття автоматично переходить в асинхронний режим, матеріали заняття розміщуються в Google Classroom або Human.

3. Для проведення заняття в асинхронному режимі студенту-практиканту необхідно заздалегідь підготувати матеріали навчального заняття для розміщення на платформі Google Classroom (Human) у відповідному освітньому компоненті (відео-матеріали, презентація, розроблені завдання для асинхронного режиму, інструкції виконання до них, строки виконання та критерії оцінювання).

4. Підготувати звіт для керівника практики про проведення заняття в синхронному режимі.

Алгоритм дій викладача-керівника практики при повітряній тривозі (або відключення електропостачання) під час проведення пробного заняття студента-практиканта:

1. До початку пробного заняття попередити студента-практиканта про необхідність переходу в асинхронний режим роботи в ситуації повітряної тривоги.

2. Провести індивідуальну консультацію зі студентом-практикантом щодо проведення ним пробного заняття в асинхронному режимі.

Здобувача освіти, який внаслідок оголошення повітряної тривоги не провів заняття в синхронному режимі, оцінюють за результатами організації навчання в синхронному або синхронно-асинхронному/асинхронному режимі.

Саме дії викладачів на основі етичних міркувань, взаємодія зі студентами на засадах партнерства та взаємоповаги, обговорення зі студентами способів покращення їхньої теоретичної та практичної підготовки, підтримання дискусії та самостійної думки студентів, прозорість процедур контролю та оцінювання здобутих компетентностей є обов'язковими маркерами успішної роботи в ході практик.

Методичні рекомендації щодо спостережень за проведенням занять

Спостереження – метод пізнання дійсності, який ґрунтується на безпосередньому сприйнятті процесів, явищ, об'єктів за допомогою органів чуття, без втручання в їх буття дослідника. Спостереження у психології та педагогіці – це цілеспрямоване й систематичне сприйняття дослідником дій і поведінки людини або особливостей протікання досліджуваного явища, процесу і їх специфічних змін. Отже, педагогічне спостереження являє собою цілеспрямоване, безпосереднє сприйняття педагогічного явища або процесу, реєстрацію та аналіз отриманих результатів.

Спостереження за проведенням навчального заняття допоможе в оцінюванні якості педагогічної діяльності. Даний метод збору інформації незамінний у процесі вивчення системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, забезпечення компетентнісного підходу у викладанні, побудови взаємовідносин учителя та учнів на засадах педагогіки партнерства, ресурсного забезпечення освітнього процесу та ін.

Для того, щоб спостереження за проведенням навчального заняття було інформативним та результативним, використовується уніфікована форма для фіксування результатів спостереження.

Під час спостереження за проведенням навчального заняття потрібно звернути увагу на розвиток і формування ключових компетентностей. Розвиток і формування ключових компетентностей є головним завданням навчального заняття. Розвиток ключових компетентностей має відбуватись на кожному уроці. Але зрозуміло, що під час проведення конкретного навчального заняття вчитель не зможе здійснювати розвиток в учнів оволодіння усіма ключовими компетентностями. Тому відмічаються декілька компетентностей, розвиток яких був помітний під час проведення навчального заняття.

Спостереження уроків і виховних заходів у початковій школі ведуться за формою, вміщеною у Додатку Г.

Вміння аналізувати навчальне заняття – одне з найважливіших методичних вмінь, якому повинні навчитися студенти під час педагогічної практики. Аналіз заняття після його спостереження – важлива ланка професійного становлення студентів у період педагогічної практики. Він має на меті: поглиблювати знання з методики; розвивати дослідницькі,

конструктивно-навчальні, організаційні, професійні вміння майбутнього вчителя; сприяти формуванню індивідуального стилю педагогічної діяльності.

Аналізуючи урок або виховний захід, рекомендуємо звернути увагу на такі критерії проведення заняття:

- Організаційний момент. Готовність учителя до заняття, вміння цікаво повідомити тему уроку.
- Визначення цілей уроку. Доведення цілей до учнів, їхня мотивація.
- Дотримання структури уроку, характеристика його етапів та мікроетапів.
- Характеристика дисципліни, засоби її дотримання, реакція учнів на зауваження та вимоги вчителя.
- Розвиток емоційно-вольової сфери учнів.
- Розвиток ініціативи, творчості, самостійності учнів на уроці, ступінь їх пізнавальної активності.
- Ефективність використаних методів і прийомів на уроці.
- Використання засобів навчання (ефективність, різноманітність, інноваційність).
- Оптимальність використання змісту навчального матеріалу (обсяг та інформаційна насиченість, доступність, проблемність у викладанні).
- Особливості педагогічного спілкування (аналіз стосунків вчителя й учнів на уроці; витримка, педагогічний такт у спілкуванні; культура мовлення вчителя).
- Засоби попередження перевтоми учнів.
- Логічна цілісність і завершеність уроку.
- Майстерність імпровізації вчителя.
- Засоби реалізації різних напрямів виховання.

Після спостереження практиканти записують загальні педагогічні висновки та методичні рекомендації, сформульовані в ході аналізу переглянутих занять.

Методичні рекомендації щодо підготовки, проведення та самоаналізу уроків та виховних заходів

При розробленні уроків та виховних заходів практиканти ознайомлюються з законодавчими документами України та нормативними документами бази практики щодо організації освітнього процесу; прогнозують можливі нестандартні ситуації та ефективні стратегії поведінки вчителя в них; задіюють компетентності, набуті ними в ході неформальної освіти (проходження онлайн-курсів, тренінгів, майстер-класів тощо); використовують результати власних спостережень та спостережень інших студентів-практикантів за проведенням уроків та виховних занять.

Рекомендовано передбачити можливості використання цифрових засобів навчання, виважено обирати електронні освітні ресурси, ураховуючи їх дидактичну доцільність, фактологічну коректність змісту, відповідність навчальній програмі. Вибір цифрової платформи для використання в освітньому процесі здійснюється самостійно з урахуванням технічних можливостей. Радимо при роботі з учнями враховувати мережевий етикет, спонукати їх дотримуватись правил спілкування та взаємодії в інтернеті, нести відповідальність за власні дії в мережевому просторі.

Студент-практикант має здійснювати поурочне планування та обов'язково розробляти плани уроків/занять, проте їх форму (текст, таблиця, схема тощо), структуру (відповідно до обраної класифікації типів уроків), спосіб фіксації (на папері, на цифровому пристрої) вони обирають на власний розсуд або за рекомендацією учителя-наставника та методиста.

Плани уроків для вчителя є дієвим керівництвом до організації взаємодії учасників освітнього процесу задля досягнення очікуваних результатів навчання. У плані уроку/заняття визначається *тема й мета уроку; послідовність навчальних завдань та організаційні форми їх опрацювання; навчальні завдання для індивідуальної/групової/фронтальної роботи учнів* тощо. Студентам-практикантам доцільно планувати тривалість роботи над завданнями, щоб забезпечити раціональність використання навчального часу на уроці/занятті.

Зазначимо, що *мета уроку/заняття* має розкривати очікувані результати навчання, які планується досягнути упродовж цього уроку/заняття. Характерними ознаками запланованого комплексу навчальних

завдань мають бути: відповідність навчальних завдань можливостям учня виконати його; дидактична доцільність і дозованість навчальних завдань; взаємопов'язаність і поступове нарощування складності навчальних завдань тощо.

Акцентуємо увагу на одній із форм самоосвітньої діяльності учнів – *самопідготовці* у позаурочний час, завдання якої спрямовані на розвиток пізнавального інтересу, творчих умінь. Завдання для самопідготовки мають забезпечувати диференціацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей учнів, їх пізнавальних інтересів та готовності самостійно виконувати те чи інше завдання. При визначенні обсягу завдань для самопідготовки необхідно пам'ятати, що згідно вимогами Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ 25.09.2020 № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 р. за № 1111/35394) не рекомендується більше ніж одна година для 3-5 класів. Виключенням є 1-2 класи, оскільки у перших класах не рекомендується взагалі давати завдання для самопідготовки, а для 2 класів, у якості виключення, час для самопідготовки не повинен перевищувати 45 хв на добу. Завдання має бути цікавим і посильним учням, розвивати творчість та ініціативність, наприклад, підготовка матеріалів для навчальних проєктів, ознайомлення з довідковими матеріалами в бібліотеці, спостереження і замальовки/фотографування результатів, інтерв'ювання батьків/друзів тощо.

В ході організації та проведення ранкових зустрічей та виховних годин важливим є вирішення таких завдань:

- збагачення свідомості учнів актуальними знаннями про природу, суспільство, техніку;
- формування умінь та навичок практичної діяльності;
- розвиток емоційно-чуттєвої сфери; сприяння становленню та активізації особистості учня, виявлення творчих здібностей;
- формування колективу та сприятливого середовища для розвитку дитини.

Форми проведення виховних годин можуть бути такі: вільне спілкування, бесіди, обговорення актуальних статей, книжок, кінофільмів; зустрічі з цікавими людьми; дискусії; тренінги, майстер-класи; екскурсії (віртуальні екскурсії), квести тощо.

Проведення уроків та виховних заходів відбувається відповідно до розкладу, навчального плану, робочих програм та плану виховної роботи класного керівника.

Після проведення уроку чи виховного заходу рекомендується проводити самоаналіз заняття як одну із умов творчої праці майбутнього вчителя. Його краще здійснювати у письмовій формі. Слід звертати увагу на такі аспекти: структурні частини заходу, виконання наміченого плану уроку/заняття, розподіл часу, позитивні та негативні моменти заняття.

Зокрема, студенту-практиканту можна обмірковувати такі питання: *Який був задум уроку/заняття і чому? Чи були відхилення від плану уроку/заняття, якщо так, то чому? Чи вдалося вирішити поставлені завдання уроку/заняття? Які причини недоліків проведеного заняття? Які висновки з результатів заняття необхідно зробити? Якою була взаємодія та спілкування з учнями? Як у подальшій роботі розвивати позитивні моменти уроку/заняття та усунути недоліки?*

Проведення самоаналізу дуже важливе для становлення майбутнього вчителя. Завдяки самоаналізу студент-практикант усвідомлює систему своєї роботи, стає психологічно захищеним та впевненим у собі, розвиває творче мислення та поліпшує якість планування наступних уроків/занять.

Контроль та оцінювання здобутих компетентностей

Форми контролю

Оцінювання здобутих компетентностей студентів здійснюється відповідно до вимог кредитної трансферно-накопичувальної системи організації освітнього процесу. Форми контролю: поточний й підсумковий (залік).

Поточний контроль передбачає перевірку діяльності здобувачів на базі практики та перевірку виконаних ними завдань.

Підсумковий контроль передбачає перевірку звітної документації.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

1. Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

2. Методи письмового контролю: конспекти уроків, виховних занять, звіт тощо.

3. Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Контроль за проходженням переддипломної практики здійснюють: викладач-керівник коледжу, учитель базового навчального закладу.

Після закінчення практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та складають залік. Студенту, який не виконав відповідної програми практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно, за умов, визначених адміністрацією коледжу (у вільний від навчання час та в межах графіку освітнього процесу).

Здобувач освіти, який повторно отримав негативну оцінку з практики, відраховується з коледжу.

Адміністрація навчального закладу дає студенту-практиканту характеристику з оцінкою його роботи на посаді вчителя початкових класів.

Залік проводиться у відповідності до графіка освітнього процесу та розкладу екзаменаційної сесії, затверджених у встановленому порядку.

Під час проведення семестрового контролю у формі заліку підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного контролю та підсумкового контрольного заходу. У цьому випадку результати як поточного так і підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою кожен з ваговими коефіцієнтами відповідно 0,6 та 0,4.

Критерії оцінювання

Здобувачі освіти, які не завжди мають можливість доєднатись до онлайн-зустрічей у режимі реального часу під час дистанційного проходження практики можуть надсилати виконані завдання у зручний для них час.

Оцінка переддипломної практики кожного студента відповідає виконаному обсягу й якості роботи.

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики

Результати оцінюються за 100-бальною шкалою оцінювання ECTS (90-100 – «A»), (82-89 – «B»; 74-81 – «C»), (64-73 – «D»; 60-63 – «E»), (35-59 – «FX»; 1-34 – «F»).

Оцінка **«відмінно» (A/90-100 балів)**, ставиться, якщо уроки та виховні заходи було проведено на високому навчальному та організаційно-методичному рівнях, здобувачем вищої освіти обґрунтовано висувалися, ефективно вирішувалися навчально-виховні завдання, раціонально застосовувалися різноманітні методи навчання та прийоми активізації школярів із врахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, підтримувалася дисципліна; якщо здобувач освіти виявив знання психолого-педагогічної теорії та творчу самостійність у доборі навчального та дидактичного матеріалу в процесі побудови та аналізу занять. До того ж:

- повністю реалізовано виховний, освітній, розвивальний потенціал уроку;
- методичні прийоми відповідають умовам навчання та поставленим цілям;
- правильно встановлено послідовність і співвідношення тренувальних, мовленнєвих вправ;
- практикант дає чіткі методично грамотні установки на виконання учнями мовленнєвих дій;
- правильно розподіляє час уроку;
- здобувач освіти практично не робить помилок, помічає помилки учнів і швидко, коректно їх виправляє;
- студент-практикант використовує завдання, що сприяють мотивації пізнавальної діяльності учнів;
- грамотно використовується наочність, ІКТ, як наявні, так і самостійно виготовлені;
- епізодично користується конспектом і протягом уроку може

скоригувати свою діяльність.

Оцінка **«добре» (В/82-89; С/74-81)** ставиться, якщо здобувач фахової передвищої освіти провів уроки та виховні заходи на достатньому науковому та методичному рівнях, успішно вирішував навчальні та виховні завдання, однак недостатньо ефективно використовував окремі методичні прийоми активізації учнів; якщо здобувач освіти виявив знання психолого-педагогічної теорії у доборі навчального та дидактичного матеріалів, але припускався незначних помилок у побудові та проведенні занять:

- не до кінця реалізовано виховний, освітній, розвивальний потенціал уроку;
- методичні прийоми раціональні, відповідають умовам навчання та поставленим цілям;
- в основному правильно встановлено послідовність і співвідношення тренувальних, мовленнєвих вправ;
- практикант іноді робить несуттєві мовні помилки, які сам виправляє, а також помічає і виправляє більшість помилок учнів;
- практикант володіє різними способами активізації учнів на уроці , але не завжди здійснює індивідуальний підхід до них;
- здобувач освіти уміє викликати інтерес учнів до більшості видів роботи, що проводяться на уроці;
- використовує наявні та самостійно виготовлені наочні посібники, але методика їх використання не завжди раціональна;
- епізодично користується конспектом уроку, в деяких випадках може скоригувати заплановану діяльність.

Оцінка **«задовільно» (D/64-73; E/60-63)** ставиться, якщо здобувач освіти у реалізації навчально-виховних завдань помилявся, недостатньо ефективно застосовував психолого-педагогічну теорію, методи та прийоми навчання, недостатньо активізував пізнавальну діяльність школярів, не завжди був спроможний встановити контакт із ними, під час аналізу занять не виявляв чи не розумів сутності та причин своїх помилок та недоліків. До того ж:

- не до кінця реалізовано освітній, виховний, розвивальний потенціал уроку;
- методичні прийоми не завжди відповідають меті;
- мають місце порушення послідовності вправ;
- практикант часто допускає мовні та мовленнєві помилки, не помічає в багатьох випадках помилок учнів;

- уміє викликати інтерес до деяких видів роботи на уроці;
- здобувач освіти мало та не завжди раціонально використовує наочні посібники, не виготовляє їх самостійно;
- здобувач освіти постійно користується конспектом і не може скоригувати свою діяльність протягом уроку.

Оцінка «незадовільно» (FX/35–59; F/1-34) ставиться, якщо на уроці не було досягнуто навчально-виховної мети, допущено серйозні помилки під час викладу навчального матеріалу, не використовувалася наочність; якщо здобувач освіти виявив поверхові знання психолого-педагогічної теорії та некритично ставиться до своєї роботи. Здобувач фахової передвищої освіти має пройти повторний курс.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Таблиця 3

**Рейтингова оцінка якості практичних умінь і навичок
із практики «Переддипломна практика»**

Поточний контроль					Підсумк. контроль	Загальна
№ з\п	Активності	min-max	Рейтинговий бал	Рівень досягнень	Залік	
1.	Характеристика	0-12	0-9	Незадовільний	Max 100 (k=0,4)	$S_{\text{заг}} = 0,6 * S_{\text{підс}} + 0,4 * S_{\text{залік}}$
			10	Задовільний		
			11	Середній		
			12	Високий		
2.	Звіт	0-15	0-8	Незадовільний		
			9-10	Задовільний		
			11-12	Середній		
			13-15	Високий		
3.	Плани-конспекти	0-17	0-8	Незадовільний		
			9-12	Задовільний		
			13-14	Середній		
			15-17	Високий		
4.	Виховні заходи	0-14	0-7	Незадовільний		
			8-10	Задовільний		
			11-12	Середній		
			13-14	Високий		
5.	Щоденник спостережень	0-14	0-7	Незадовільний		
			8-10	Задовільний		
			11-12	Середній		
			13-14	Високий		
6.	Психолого-педагогічний аналіз учня	0-14	0-7	Незадовільний		
			8-10	Задовільний		
			11-12	Середній		

			13-14	Високий		
7.	Психолого-педагогічний аналіз цілого класу	0-14	0-7	Незадовільний		
			8-10	Задовільний		
			11-12	Середній		
			13-14	Високий		
		0-5	0-5	Додаткові бали		
max 100 (k=0,6)					100	

Таблиця 4

**Шкала оцінювання практики за семестр
(ECTS та національна)**

Оцінки за накопичувальною стобальною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F		не зараховано з обов’язковим повторним вивченням

Дотримання правил академічної доброчесності

Академічна доброчесність передбачає сумлінне і вчасне виконання обов'язків здобувача освіти, зокрема відвідування занять у ході практики, дотримання графіків і дедлайнів навчального плану та програми, толерантне й шанобливе ставлення до всіх учасників освітнього процесу. Проявами порушення морально-етичних принципів поведінки учасників освітнього процесу є використання у власній праці чужих матеріалів без посилань, представлення як своїх здобутків матеріалів, узятих із Інтернету або розробок занять інших здобувачів освіти.

Відпрацювання пропущених із поважної причини уроків у ході проходження практики здійснюється здобувачем освіти згідно з графіком.

Здобувачу освіти, який не виконав відповідної програми практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно, за умов, визначених адміністрацією Академії (у вільний від навчання час та в межах графіку освітнього процесу). За умови повторної негативної оцінки здобувач освіти відраховується з закладу освіти.

Звітна документація з практики, яка здається з порушенням термінів без поважних причин, оцінюється на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання практики відбувається з дозволу директора коледжу.

ПІСЛЯМОВА

Переддипломна практика здобувачів фахової передвищої освіти є завершальним етапом навчання і проводиться на випускному курсі для узагальнення і вдосконалення набутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та перевірки їх готовності до самостійної трудової діяльності.

Практику відносять до циклу професійної підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр». Вона передбачає безперервність та послідовність її проведення для одержання потрібного та достатнього обсягу практичних знань і умінь з дисциплін, які вивчаються. Відповідно до навчального плану практику проводять у восьмому семестрі. Терміни проведення та загальний обсяг кредитів ЄКТС практики визначаються навчальним планом.

Методичні рекомендації покликані допомогти здобувачам освіти ОП Початкова освіта свідомо та відповідально виконувати обов'язки вчителя, класного керівника під час проходження педагогічної практики.

ДЖЕРЕЛА

Нормативні та допоміжні документи

(закони, постанови, рішення, положення, стратегії, стандарти тощо)

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: [http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/card/2145-19](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/2145-19) (дата звернення: 04.08.2024).
2. Державний стандарт початкової освіти. : затв. Постановою Каб. мін. України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 08.01.2024).
3. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022р. №527. URL: [https://nus.org.ua/wp-content/uploads/](https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2022/06/62a0421e24258666156501.pdf) 2022/06/62a0421e24258666156501.pdf (дата звернення: 19.08.2024).
4. Концепція Нової української школи URL : <http://surl.li/hoha> (дата звернення: 15.08.2024).
5. Освіта України в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичний збірник. Київ, 2022. С. 183-187. <http://surl.li/cxswm> (дата звернення: 09.08.2024).
6. Освітньо-професійна програма Початкова освіта для фахового молодшого бакалавра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 013 «Початкова освіта» : затв. рішенням Вченої ради Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради від 12.06.2024р. протокол № 13. 27 с. URL: http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/opp/2024/fah_bacalavr/pochatkova.pdf (дата звернення: 02.08.2024).
7. Положення про дистанційне навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 № 466 (редакція від 16.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення: 02.08.2024).
8. Положення про дистанційне навчання: затв. рішенням Вченої ради Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради від 22.04.2020 р. протокол № 10. URL : <http://surl.li/ircd> (дата звернення: 04. 08.2024).
9. Закон України «Про фахову передвищу освіту»: від 06.06.2019 р. № 2745: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text> (дата звернення: 02.08.2024).

10. Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти : наказ МОН України від 02 травня 2023 року № 510 URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z520066_755827#Text (дата звернення: 14.08.2024).

11. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text> (дата звернення: 04.08.2024).

12. Про освіту: закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII.URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/2145-19> (дата звернення: 04.08.2024).

13. Стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійного ступеню «фаховий молодший бакалавр» затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 801. Київ: МОН. 18 с.

14. Кодекс академічної доброчесності Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради URL: <http://surl.li/irdv> (дата звернення: 11.08.2024).

Основні

1. Каплінський В.В. 100 складних ситуацій на уроках та поза уроками: шукаємо рішення: навч. посіб. для майбут. вчителів. 6-е вид. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 80 с.

2. Каплінський В. В. Професійне становлення майбутнього вчителя в процесі загальнопедагогічної підготовки: теорія і практика: монографія. Вінниця: «Твори», 2018. 492 с.

3. Кендюхова А. А. Професійне портфоліо: територія успіху сучасного педагога: навч.-метод. посібник. Кіровоград: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2016. 36 с. URL: <file:///D:/Downloads/373.pdf> (дата звернення: 05.08.2024).

4. Матвеева Н. О. Педагогічна майстерність: навчально-методичний супровід самостійної роботи студентів. Івано-Франківськ, 2015. 327 с.

5. Основи професійної рефлексії у процесі загально-педагогічної підготовки майбутніх учителів: навч.-метод. посібник / уклад.: Г. Ф. Пономарьова, М. О. Андреєва, О. О. Бабакіна, О. М. Василенко, І. М. Толмачова. Харків: ХГПА, 2019. 90 с.URL: <http://surl.li/ogbmu> (дата звернення: 09.08.2024).

6. Серебрянська І. М. Словник-довідник лексики сфери освіти: національно європейська ідентичність : навч. посіб. Суми : Сумський держ. ун-т, 2018. 341 с. URL: <http://surl.li/ogbmz> (дата звернення: 09.08.2024).

Допоміжні

7. Беляєв С.Б., Ільїна О.О. Методологічні інструменти організації професійної підготовки в закладах вищої освіти. *East European Scientific Journal : wschodnioeuropejskie czasopismo naukowe*. Polska, 2021. №12(76), part 4. С. 45–51.

8. Блудова Ю.О., Потапова Н.В. Особливості суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки)*: наукове видання. Частина 2. Випуск №8 (346). Луганськ: Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, 2021. С. 213–223.

9. Васянович Г. П. Педагогічна етика: навч.-метод. посібн. Львів: «Норма», 2005. 344 с.

10. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.

11. Горovenko О. А. Формування особистісно-професійного іміджу вчителя засобами самопрезентації. Х.: «Основа», 2013. 112 с.

12. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи. Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва: навч.-метод. посіб. / упоряд.: І.П. Воротникова, Н.В. Чайковська. Київ: Київ.ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 456 с. URL : <http://surl.li/milvi> (дата звернення: 16.08.2024).

13. Думашівський Я. Є. Дистанційна освіта: переваги, недоліки, перспективи впровадження. *Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень*: матеріали II Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 27 серп., 2021 р. / Міжнар. центр наук. досліджень. Вінниця: Європейська наукова платформа, 2021. С.176–178.

14. Єрмоменко О. А. Діджиталізація процесу підготовки вчителів початкової школи. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2021. № 8 (346). Ч. II. С. 255–264.

15. Інновації у вищій освіті: глосарій термінів і понять / за ред. І. В. Артьомова. Ужгород: ПП «АУТДОР – ШАРК», 2015. 160 с.

16. Запитання як освітній інструмент : освітня онлайн-платформа EdEra. URL:<http://blog.ed-era.com/elaborative-interrogation/> (дата звернення: 05.08.2024).
17. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: монографія / за ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. Харків: КП «Міська друкарня», 2020. 409 с. URL : <http://surl.li/wtok> (дата звернення: 16.08.2024).
18. Маятіна М., Лисенко Т., Дмитренко О. Сучасні моделі дистанційного навчання. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 2. С. 84-95. URL : <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/289> (дата звернення : 20.08.2024).
19. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності / упоряд.: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 2019. 41 с. URL: <http://surl.li/dilvp> (дата звернення: 04.08.2024).
20. Навчальна педагогічна практика : організаційно-методичні рекомендації / Н.В. Коваленко, М.П. Кононенко. Суми : Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 48 с.
21. Наскрізна педагогічна практика: навч.-метод. посіб. 3-є вид. допов. і перероб. / за ред. А. А. Сбруєвої. Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2019. 335 с.
22. Осадченко І. І. Ситуаційні завдання, кейси, збірки педагогічних ситуацій: початкова школа : навч.-метод. посіб. 3-є вид., допов., виправл. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. 184 с.
23. Педагогічна конституція Європи. URL: <http://education-ua.org/ua/ekskurs/356-pedagogichna-konstitutsiya-evropi> (дата звернення: 09.08.2024).
24. Підласий І. П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. Харків : Основа, 2010. 158 с.
25. Потапова Н.В. Онлайн-навчання у сучасній школі: виклики і нові можливості. *Інновації в освіті: проблеми, тенденції та перспективи розвитку*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. 21 квітня 2023 р. Запоріжжя, 2023. С.387–391.
26. Потапова Н.В. Особливості використання веб-квестів в освітньому процесі в умовах дистанційного навчання. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і*

практика: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. 31 березня – 02 квітня 2021 року. М. Харків. С. 126–129.

27. Потапова Н.В. Особливості використання квест-технології в процесі підготовки майбутніх учителів. *Формування сучасної наукової думки*: матеріали міжнародної наукової конференції. 31 січня 2020 року. Кропивницький, Україна. С.140–142.

28. Потапова Н.В. Упровадження дистанційного навчання в шкільну практику: цікавий досвід для України. *Підвищення якості національної освіти у контексті викликів сьогодення*: матеріали Регіональної науково-практичної конференції (26 травня 2022 р., м. Харків). Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2022. С. 222–225.

29. Савостьянов В. І. Техніка мовлення в професійній підготовці вчителя. К.: Академія, 2009. 144 с.

30. Садкіна В. І. Маленькі секрети учительського успіху. Навчаємось з радістю. Харків: Вид. група «Основа», 2018. 144 с.

31. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.

32. Стійкість для стійких – Як повернути собі спокій. URL: <http://surl.li/ehpkb> (дата звернення: 05.08.2024).

33. Столяренко О. В. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця: навчально-методичний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 148 с.

34. Технології розвитку креативних здібностей майбутніх учителів : монографія / Г. Ф. Пономарьова, Л. О. Петриченко, І. В. Полякова, А. А. Харківська ; Комун. закл. «Харків. гуманітар.-пед. акад.» Харків. облради. Харків : Видавець О. А. Мірошніченко, 2019. 272 с. URL: <http://surl.li/ogbog> (дата звернення: 09.08.2024).

35. Топузов О. М., Малихін О. В., Опалюк Т. Л. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя: навч. посібник. Київ: Педагогічна думка, 2018. 292 с.

36. Організація дистанційного навчання у закладах освіти: особливості та інструменти: проєкт. URL: <http://surl.li/ogboj> (дата звернення: 16.08.2024).

37. Формування професійної мотивації до педагогічної діяльності у майбутніх учителів початкових класів : монографія / автори : Г.Ф. Пономарьова, С.Б. Беляєв, О.Г. Павлова, І.О. Степанець. Харків :

Видавець ФОП Захаренко В.В., 2022. 200 с. URL: <http://surl.li/ogbon> (дата звернення: 09.08.2024).

38. Холковська І. Л. Проблема формування авторитету класного керівника. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського*. Серія: педагогіка і психологія. Випуск 51. Вінниця, 2017. С. 35-42.

39. Як навчатися ефективно: інструкція: освітня онлайн-платформа EdEra. URL: <http://blog.ed-era.com/effective-studying/> (дата звернення: 05.08.2024)

40. Avoiding Plagiarism, Self-plagiarism, and Other Questionable Writing Practices: A Guide to Ethical Writing. URL: <https://ori.hhs.gov/avoiding-plagiarism-self-plagiarism-and-other-questionable-writing-practices-guide-ethical-writing> (дата звернення 10.08.2024).

41. Cameron L. How learning designs, teaching methods and activities differ by discipline in Australian universities. *Journal of Learning Design* 2017. Vol. 10 № 2. P. 69–84. URL : <https://researchonline.jcu.edu.au/60903/6/60903.pdf> (дата звернення: 10.09.2024).

42. Odarchenko V., Kuznetsova O., Akimova O. Modern Approaches Of Organization Of Non-Formal Education In The Process Of Training Future Teachers In Higher Education Institutions. *Danish Scientific Journal* №43, 2020. P. 25–30. URL : <http://surl.li/ogbot> (дата звернення: 18.08.2024).

43. Formation of professional responsibility of primary school teachers /O. Babakina, S. Bieliaiev, O. Akimova, V. Lytvyn, A. Drokina, Yu. Misiak // *AD ALTA : Journal of Interdisciplinary Research*. Vol. 11. Issue 2. Special Issue XXII, 2021. P. 167–172.

Відео

1. «Компетенція» та «компетентність». У чому різниця? URL: <http://surl.li/ogbqb> (дата звернення: 10.08.2022).

2. Критичне мислення. Як його розвинути? URL : <http://surl.li/ogbql> (дата звернення: 10.08.2023).

3. «Що таке «HardSkills» і «SoftSkills»?». URL : <http://surl.li/ogbqg> (дата звернення: 10.08.2023).

Інформаційні ресурси

№ з/п	Найменування ресурсу	Адреса ресурсу
1.	Міністерство освіти і науки України	https://mon.gov.ua/ua

2.	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua
3.	Державна освітянська бібліотека України	http://www.edu-ua.net/library
4.	Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка	https://korolenko.kharkov.com/
5.	КЗ «ХГПА»	http://www.hgpa.kharkov.com/ .
6.	Освітня онлайн-платформа EdEra	https://www.ed-era.com/books/
7.	Освітня онлайн-платформа Prometheus	https://prometheus.org.ua/
8.	Всеосвіта: національна освітня платформа	https://vseosvita.ua/
9.	Інститут модернізації змісту освіти	https://cutt.ly/4wYCXcAQ
10.	Нова українська школа	http://nus.org.ua
11.	LEGO Foundation	https://cutt.ly/jwYCBV86
12.	Навчальні програми для 1-4 класів	https://cutt.ly/ZwYCCgBS
13.	Національний репозитарій	https://nrat.ukrintei.ua/pro-naczionalnyj-repozytarij/
14.	Перелік наукових фахових видань України	https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya
15.	Erasmus+ Regulation	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1288&qid=1395671967554

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок запиту на проходження переддипломної практики

ЗАПИТ ОФОРМЛЮЄТЬСЯ НА ФІРМОВОМУ БЛАНКУ

№ _____ від _____

Директору
ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Ірині ПОЛЯКОВІЙ

Шановна пані Ірино!

Адміністрація _____

(назва закладу освіти)

просить направити здобувачку фахової передвищої освіти _____ групи
відділення дошкільної та початкової освіти ХАРКІВСЬКОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ _____

(прізвище, ім'я та по батькові здобувача освіти)

для проходження переддипломної практики.

Контроль практики та працевлаштування після закінчення коледжу
гарантуємо.

Директор школи _____
(підпис) (ім'я, прізвище)

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної (військової) адміністрації
ХАРКІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ДОКУМЕНТАЦІЯ
з переддипломної практики

з _____ по _____
у _____ класі _____
(назва закладу освіти)

здобувача освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

відділення дошкільної та початкової освіти
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
спеціальність 013 Початкова освіта
4 курс, 41-по група

Викладач-керівник практики:

(прізвище, ім'я, по батькові)

Харків, 20____

**ХАРАКТЕРИСТИКА
ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ
ВІДДІЛЕННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

(прізвище, ім'я, по батькові)

Під час переддипломної практики здобувач освіти виконував функціональні обов'язки вчителя (повністю) _____ з _____ по _____ 20__ р. у _____ класі (назва закладу, район, область, місто, село) із використанням технологій дистанційного навчання.

Протягом усього періоду практикант(ка) працював відповідно до плану закладу та виконав його повністю (частково – причини, не виконав – причини).

Які професійні якості здобувач освіти виявив(ла) (любов, повагу до дітей; інтерес до роботи з ними; педагогічний такт, уміння встановлювати правильні взаємини з дітьми, їхніми батьками, чи вмів правильно спілкуватися в різних ситуаціях). Яких якостей не виявив(ла)?

Уміння методично грамотно планувати роботу з дітьми. У роботі яких розділів програми, в яких видах діяльності та які труднощі відчував(ла)? Вміння аналізувати свою роботу з дітьми та на його основі планувати подальшу роботу, доцільно використовувати унаочнення, ігрові прийоми, інтерактивні методи (які саме?), робота з педагогічною пресою, методичними посібниками. Які платформи використовував(ла) під час дистанційного проходження практики.

Уміння організовувати дитячий колектив, впливати на поведінку дітей, залучати їх до діяльності, знаходити способи педагогічного впливу, на яких принципах прагнув(ла) будувати свої стосунки з дітьми (авторитарних чи співробітництва).

До яких видів діяльності з дітьми виявив(ла) більший інтерес? Чи достатньо методично грамотно організував(ла) та керував(ла) навчально-виховною діяльністю дітей? Які відчував(ла) труднощі?

Чи достатньо має спеціальних практичних умінь (виразно читати, малювати, виконувати фізичні вправи тощо), чи використовував(ла) їх у роботі?

На якому рівні проводив(ла) роботу з батьками, які відчував(ла) труднощі?

Які особливі якості виявив(ла) здобувач освіти (добросовісність, відповідальність, чуйність, ввічливість, доброзичливість чи якісь негативні)?

Які творчі здібності продемонстрував(ла) здобувач освіти?

Адміністрація пропонує оцінити переддипломну практику здобувача освіти _____ на відмінно чи добре, чи задовільно.

(прізвище, ініціали)

дата

Вчитель класу _____

(підпис)

печатка

Директор школи _____

(підпис)

Зразок оформлення титульного аркушу щоденника спостережень

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної (військової) адміністрації
ХАРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЩОДЕННИК СПОСТЕРЕЖЕНЬ

за роботою вчителя

на час переддипломної практики

здобувача освіти _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

відділення _____

освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

спеціальності _____

_____ курс, група _____

Викладач-керівник практики _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Харків, 20____

Зразок оформлення «Щоденника спостережень»

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Дата проведення: _____

Навчальний предмет _____

ПІБ (за ким спостерігають) _____

Тема заняття: _____

Мета заняття: _____

Тип уроку: _____

Використані джерела: _____

Перебіг заняття

Особисті враження і побажання

Позитивне

Побажання

Загальні висновки і рекомендації:

Зразок оформлення титульного аркушу поурочних планів

**Пурочні плани
на період переддипломної практики**

з _____ по _____

у _____ класі _____
(назва закладу освіти)

здобувача освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

відділення _____

освітньо-професійний ступінь _____

спеціальність _____

_____ курс, група _____

Харків, 20 ____

Зразок оформлення титульного аркушу плану виховної роботи

**План виховної роботи
в період переддипломної практики**

з _____ по _____
у _____ класі _____
(назва закладу освіти)
здобувача освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)
відділення _____
освітньо-професійний ступінь _____
спеціальність _____
_____ курс, група _____

Харків, 20 ____

**Зразок оформлення титульного аркушу планів-конспектів
виховних заходів**

ПЛАНИ-КОНСПЕКТИ

виховних заходів

на час переддипломної практики

з _____ по _____

у _____ класі _____
(назва закладу освіти)

здобувача освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

відділення _____

освітньо-професійний ступінь _____

спеціальність _____

_____ курс, група _____

Харків, 20 ____

Оформлення плану-конспекту виховного заходу

Тема: _____

Мета: _____

Методи, прийоми: _____

Наочність, обладнання: _____

Рекомендована література (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки):

1.

2.

3.

Перебіг заняття:

1. Вступна частина

1.1. ...

1.2.

2. Основна частина

2.1. ...

2.2. ...

2.3. ...

2.4. ...

2.5. ...

3. Заключна частина

3.1. ...

3.2. ...

Дата

Підпис практиканта

Зразок оформлення титульного аркушу розробок ранкових зустрічей

РОЗРОБКИ
ранкових зустрічей
на час переддипломної практики

з _____ по _____

у _____ класі _____
(назва закладу освіти)

здобувача освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

відділення _____

освітньо-професійний ступінь _____

спеціальність _____

_____ курс, група _____

Харків, 20 ____

Зразок оформлення титульного аркуша звіту про проходження практики

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної (військової) адміністрації
ХАРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗВІТ

про проходження переддипломної практики

здобувача освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

відділення _____

освітньо-професійний ступінь _____

спеціальності _____

_____ курс, група _____

Викладач-керівник практики _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Харків, 20 ____

СХЕМА ЗВІТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

- назва закладу, в яких класах, протягом якого часу перебував на практиці здобувач вищої освіти;
- короткий аналіз матеріальної бази закладу;
- виконання плану уроків та позакласної роботи:
 - кількість проведених запланованих уроків та виховних занять;
 - кількість не проведених. Назвати причини;
- які наочні посібники, дидактичний матеріал були виготовлені та використовувались на уроках;
 - аналіз роботи з батьками;
 - відвідування уроків вчителя, їх аналіз;
 - аналіз своєї роботи на робочому місці учителя:
 - які труднощі виникали, з якої причини;
 - результативність проходження практики;
 - недоліки у психолого-педагогічній і методичній підготовці, що виявлені за час самостійної роботи у закладі;
- висновки: зауваження, пропозиції щодо покращання організації та проведення переддипломної практики.

Психолого-педагогічний аналіз особистості учня

_____ клас

(назва навчального закладу)

(прізвище, ім'я та по батькові)

Загальні відомості про учня. Прізвище, ім'я, по батькові, рік народження. Склад сім'ї. Рівень забезпеченості сім'ї. Взаємостосунки в сім'ї.

Умови виховання в сім'ї. Ставлення батьків до школи. Ставлення до дитини. Режим і дозвілля учня. Участь у домашній роботі. Друзі та знайомі поза школою.

Дисципліна та успішність. Виконання учнем правил поведінки. Пропуски занять, їх причина. Дисципліна на окремих уроках, на перервах. Причини порушень. Мотиви навчання. Ставлення до успіхів та невдач у навчанні. Виконання домашніх завдань. Які оцінки переважають. Ставлення до окремих предметів. Ступінь сформованості навичок, навчання.

Положення в групі (класі) і особисті спілкування.

Ставлення учня до групи, до думки оточуючих. Місце в системі міжособистих стосунків, соціометричний статус. Причини. Соціальна рефлексивність, емоційність, потреба бути членом групи. Чи піддається впливу (внушенню), схильність до наслідування моді.

Спрямованість особистості.

Особливості мотивації, основні типи спонукання діяльності. Погляди і переконання. Основні цінності, на які орієнтується при прийнятті рішень. Активність особистості: особиста, ділова чи громадська. Прагнення особистості, наміри, мрії та ідеали. Найбільш яскраво виражені інтереси. Рівень домагань.

Інтелект. Характеристика пізнавальної діяльності. Характеристика уваги: стійкість, здатність переключатись, розподільність, розсіяність та інші особливості. Особливості пам'яті: механічна, логічна, зорова, слухова. Якість пам'яті: точність, швидкість, тривалість утримання матеріалу. Особливості мислення: вміння міркувати, доводити, обґрунтовувати. Розвиток критичності мислення. Самостійність у міркуванні і висновках. Ступінь розвитку образного і абстрактного мислення, систематичність мислення. Вміння висловлювати свої думки, виділяти загальне, часткове і одиночне.

Ступінь розвитку усного і письмового мовлення. Загальний розумовий розвиток, інформованість, кругозір. Психічна працездатність.

Характер. Риси характеру, які проявляються у ставленні до товаришів, дорослих: доброта, замкнутість, конформізм ... (Причини того чи іншого ставлення). Риси характеру, які проявляються у ставленні до навчання та праці: добросовісність, відповідальність і т.д. Риси характеру, які проявляються у ставленні до речей: акуратність, дбайливість, охайність... До себе: егоїзм, самовпевненість. До оточуючого світу: песимізм – оптимізм.

Характеристику _____ склав _____ здобувач _____ освіти _____ курсу
відділення _____.

_____ (прізвище)

_____ (підпис)

_____ (дата)

Затверджую _____
(підпис)

_____ (прізвище кл. керівника)

_____ (дата)

Психолого-педагогічний аналіз класу

Загальні відомості про склад класу.

Назва школи, класу. Кількість учнів, з них: хлопців, дівчат. Зміни в складі класу та в складі вчителів, що працюють з цим класом, порівнюючи з попереднім роком.

Сім'ї учнів.

Сім'ї, батьки яких підтримують постійний зв'язок зі школою, добре організовують виховання дітей. Сім'ї, обставини в яких не сприяють бажаному розвитку особистості учня. Причини.

Дисципліна та успішність класу.

Загальна характеристика успішності. Її динаміка. Ставлення до окремих навчальних предметів. Причини. Стан дисципліни на уроках та в позаурочний час. Причини пропусків.

Позакласне та позашкільне життя.

Види позакласних та позашкільних занять. Ставлення до них. Особливості впливу цих занять на розвиток окремих учнів та процеси у групі. Розподіл громадської роботи.

Основні ціннісні орієнтації, цільові установи, ідеали.Структура групи та особливості міжособистісних відносин.

Лідери, особливості їх особистості та вплив на групу. Учні з маргінальним статусом. Групова сумісність, згуртованість. Мотиви та цілі спільної діяльності. Групова самовизначеність, комфортність, незалежність. Працездатність, стійкість групи. Традиції. Взаємодопомога та взаємовиручка, критика по відношенню один до одного, прагнення до співпереживання подій. Внутрігрупові санкції.

Особливості процесу прийняття групових рішень та їх реалізація.

Лідери думок. Лідери-організатори. Особливості виконання прийнятих рішень.

Принципи та методи педагогічної взаємодії з групою, які, виходячи з її особливостей, можуть забезпечити найбільш ефективний вплив на групу, найбільш ефективне управління групою. Оцінка ефективності та обґрунтованості тих методів роботи з групою, які використовує класний керівник.

Педагогічні висновки та рекомендації. Враховуючи те, що група є важливим фактором формування особистості учня, вказати завдання і методи педагогічно доцільного розвитку групи.

Характеристику склав здобувач освіти ____ курсу відділення_____

(прізвище)

(підпис)

(дата)

Затверджую _____

(підпис)

(прізвище кл. керівника)

(дата)

Виробничо-практичне видання

Переддипломна практика

Методичні рекомендації
для здобувачів фахової передвищої освіти,
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
спеціальність 013 «Початкова освіта»

Укладачі :

Корсікова Катерина Геннадіївна

Потапова Наталя Валеріївна

Слободюк Жанна Миколаївна